

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Conrado Metensi Episcopo, imperialis aulæ Cancellario.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

ni canonum adaperiens aditum, & nitens claudere viam provisioni pauperum clericorum, quam eis per constitutionem nostram misericorditer curavimus aperire, inspicere ac despicere temetipsum, eò quòd hujusmodi exegeris juramenta quæ sponte oblata recipere minimè debuisses, nisi fortè laudetur exactio ubi receptio condemnatur. Accepimus etiam quòd excommunicatis indifferenter communicans, G. pro injectione manuum in clericum violenta vinculo excommunicationis astrictum de factò absolvere auctoritate immo potiùs temeritate propria præsumpsisti, & laicis in præjudicium clericorum tam favorabilis esse factus quòd filios quorundam burgensium de Mirebello subtraxisti servitio clericali militiæ, ut occasione hujusmodi factos laicos sub servitute redigeres laicorum. Clericis verò tyrannus, decimas eis debitas laicis adjudicas contra jura, & ab Abbatibus, Prioribus, & aliis Ecclesiarum Prælatibus tuæ ditioni subiectis indebitas procuraciones extorques, si quando tibi non visitanti parrochiam pretium expensarum quas in tua procuracione facerent, si eorum visitares Ecclesias, non exsolvent, paratas ad omnem impetum tuum excommunicationis & interdicti sententias illico fulminas in eosdem, vel cum tam onerosa multitudine, non ut ædifices & plantes, sed ut si qua congregata sunt dissipet & disperdas, ad defectum, non ad profectum, talis eis hospes accedis quòd * longi temporis victum hora brevi consumens, tuos mendicare cogis post exitum receptores, & ut manus tuas in Pictavensi diocesi nulla possit exactio præterire, Archidiaconis, Archipresbyteris, & Decanis quosdam de novo præponis vicarios, usurpans officia singula ut commoda sentias singulorum & facilius te tuorum manibus ad turpia lucra & infames exactiones extendas, aliarumque gravium exactionum novus inventor, sicut fertur, ad te & aliquos simplices tibi collegas adversus eos quos offendere nitentis nostras facis litteras impetrari quorundam nomine, ipsis omnino irrequisitis ac insciis, qui nullam habent causam agendi, & cum nullus appareat actor vel accusator seu denunciator contra eos quorum nomina nostris litteris inferuntur, tu tamen in ipsos & alios qui nominatim non exprimentur in litteris, occasione illius clausulæ *Quidam alij*, quæ in litteris nostris sæpe solet apponi, collegis tuis ad excogitatum malitiam præ simplicitate nimia inclinatis sententias jacularis, non qualis vigor exti-

git rationis, sed quales motus ingerit voluntatis. Cum autem aliqui ex delegacione nostra aliquam sententiam proferunt quæ tibi displiceat, statim eos tamquam inimicos persequeris capitales, & inferis eis per te & tuos quæseunque potes injurias & jacturas, inhibens subditis ne sententias delegatorum nostrorum observent. Illud inter alia non duximus omittendam, quòd cum excommunicaveris quendam Presbyterum & omnes qui fuere præsentés quando Helias de Vernia Miles cum filia R. de Cella contraxit, qui se proxima consanguinitatis linea contingebant, mutato judicio receptione pecuniæ, tamquam impedimentum evanuerit parentelæ adveniente qui manum judicantis implevit, contractum quem debito justitiæ reprobasti, non erubisti per injustitiam tibi contrarius approbare. In his quidem & aliis quæ de tua conversatione frequenter audimus nostram non videris patientiam agnovisse, quam in te de gratia multa & speciali habuimus super aliquibus quæ tempore inquisitionis factæ adversus personam tuam videbantur esse probata: sed expectavimus tunc, & adhuc illius sequentes exemplum qui misericors & miserator existens, peccatoris querit reditum, & neminem vult perire, misericorditer expectamus, si fortè reversus ad cor, actus tuos reformes in bonum. Tu igitur aperi oculos tuos, & vide quæ feceris, ac tuo commissus examini sic corrigas temetipsum quòd non oporteat te sentire dexteram apostolicæ disciplinæ, quia tanto severius tunc delinquentis corrigemus excessus quanto benignius expectamus longiori tempore corrigendum. Dilectis filiis Abbati Nucariensi Turonensis dioecesis & Subdecano & magistro Stephano de Castro Ayraldi Canonico Pictavensibus nostris damus litteras in mādatis ut te ad hoc diligenter ex parte nostra moneant & inducant, & qualiter admonitiones nostras admiseris nobis rescribere non omittant. Datum Laterani xvi. Kalend. Novembris, pontificatus nostri anno decimoquinto.

Illis scriptum est super hoc.

CONRADO METENSI
Episcopo, imperialis aulae Cancellario.

Tanto in hoc tempestatis articulo efficacius nos oportet fratribus & coepiscopis nostris adesse quanto pro sedis apostolicæ reverentia majoribus se pressuris & jacturis exponunt. Eapropter, venerabilis frater in Christo, tuis cupientes

Vide lib. 10.
epist. 191. &
lib. 13. epist.
91. 95.

Epist. 187.
Conceduntur
sibi plura privilegia.

necessitatibus providere, auctoritate presentium tibi personaliter indulgemus ut tuæ malefactores Ecclesiæ, cujuscunque diocesis, ut ab ipsis & tam Clericorum quam laicorum ad ipsam spectantium indubitata molestatione desistant, si diocesani Episcopi eos compescere neglexerint requisiti, tu legitima monitione præmissa per censuram ecclesiasticam valeas coercere, quam usque ad satisfactionem condignam volumus & præcipimus inviolabiliter observari; proviso prudenter ut in hoc prævia ratione procedas. Præterea prohibemus ne Treverensis Archiepiscopus inconsulto Romano Pontifice in te suspensionis vel excommunicationis sententiam jaculetur; ita tamen ut tu ei debitam reverentiam exhibere procures. Nec cuiquam liceat castra tua subicere interdicto, quandiu conquerentibus justitiæ plenitudinem feceris exhiberi. Hanc autem durare volumus indulgentiam dum imminens imperij tempestas duraverit; quia cessante causa, cessare debet effectus. Nulli ergo &c. concessionis &c. usque incursum. Datum Laterani xv. Kal. Novemb. pontificatus nostri anno decimoquinto.

NOBILIBVS VIRIS VIVIANO, Gaillardo, & alijs dominis Scuriensis castri.

*Epist. 188.
Eis concedit
multa privilegia.*

Manifestum est castrum quod Scuria dicitur temporibus sanctæ memoriæ Sylvestri Papæ, sicut ex inspectione litterarum antecessoris nostri felicis recordationis Sergij Papæ cognovimus, regia liberalitate per manus ejusdem beato Petro quondam fuisse collatum, & à Vediano quondam ejusdem castri domino memorato prædecessori nostro Papæ Sergio per innovationem sub annuo censu decem solidorum Raymundensis monetæ fuisse recognitum & oblatum. Idem etiam castrum Humbertus, Raymundus, & Sicardus domini ipsius loci prædecessori nostro beatæ memoriæ Papæ Calixto & per manum ipsius beato Petro & sanctæ Romanæ Ecclesiæ recognoverunt & obtulerunt. Nos itaque eorundem antecessorum nostrorum Sergij, Calixti, Innocentij, & etiam Adrianii Romanorum Pontificum, qui castrum ipsum ad jus & proprietatem beati Petri pertinens sub apostolicæ sedis protectione ac munimine receperunt, vestigijs inherentes, præfatam castrum sub beati Petri & nostra protectione suscipimus & presentis scripti patrocinio communimus, statuentes ut neque Comiti neque alicui personæ facultas sit ipsum castrum aufer-

re, minuere, infestare, vel suis usibus vendicare; sed quietum & integrum vobis in fide catholica & fidelitate apostolica permanentibus, sicut à jamdictis prædecessoribus nostris & à nobis concessum est, sub beati Petri jure ac defensione consistat. Sanè si quis vestrum gravius aliquid, quod absit, fortè commiserit, pro ejus culpa, sicut à præfato prædecessore nostro Alexandro Papa statutum est, nisi & alij ejusdem iniquitatis participes fuerint, ipsi & honores eorum minimè à divinis interdicantur officiis, quod & de subiectis militibus vestris præcipimus observari. Statuimus etiam ut nulli nisi dominis & hominibus ejusdem castri liceat infra terminos tenimenti vestri castrum ædificare vel munitionem construere. Si qua verò ecclesiastica secularisve persona adversus homines ejusdem castri querimoniam deposuerit, apud Metropolitanum vestrum vel Legatum à latere Romani Pontificis destinatum quod justum fuerit experiri procuret. Nos autem à dilecto filio nobili viro Ademaro uno dominorum ejusdem castri, ad nostram præsentiam accedente, pro ipso castro fidelitatis recepimus juramentum, & ab alijs per manum dilecti filij magistri Petri Marci Subdiaconi nostri, olim correctoris litterarum nostrarum, & Archidiaconi Foro-Julienensis, recipi viva voce mandamus. Si quis igitur Clericus sive laicus temerè, quod absit, adversus ista venire tentaverit, secundò tertiove communitus si non satisfactione congrua emendaverit, honoris & officij sui patiatur periculum, aut excommunicationis ultione plectatur. Qui verò conservator extiterit, omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus gratiam consequatur. Datum Laterani 111. Idus Novemb. pontificatus nostri anno decimoquinto.

CONSULIBVS ET POPVLO Mediolanensibus, spiritum consilij sanioru.

Cum illam recolimus exuberantiam caritatis & gratiæ specialis qua sedes apostolica Mediolanensem ab antiquo dilexit & extulit civitatem, quaque nos specialiter eam tuimus hæcenus amplexati, cumque illum reverentiæ ac devotionis fervorem quem civitas eadem ad apostolicam sedem & personam nostram usque ad hæc habuit tempora cogitamus, meditantes quantum utraque per reliquam in negotijs suis proficere consuevit, vehementer angimur & turbamur, ita ut sit nobis tristitia magna & dolor continuus cordi nostro, eò

** In hujus
epistola
Episcopi
et
clericorum
etiam
episcopi
et
clericorum*

** id
ne
cal
epi*

*Epist. 189.
Reverentia
de civitate
Mediolanensi*